

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 29/04-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti RNDr. S. H., bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. F. K., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 73/01 na neverejnom zasadnutí konanom 28. apríla 2004 takto

r o z h o d o l :

Základné právo RNDr. S. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 73/01 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 29/04-25 zo 4. februára 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť RNDr. S. H., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. F. K., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 73/01.

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedol, že 22. februára 2001 podal okresnému súdu „žalobu o vyslovenie neplatnosti odvolania a náhradu mzdy“ proti Krajskému úradu v Prešove. Konanie v predmetnej veci je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 8 C 73/01. Okresný súd určil tri pojednávania, ktoré sa uskutočnili 3. apríla 2002, 26. septembra 2002 a 26. novembra 2002. Od tejto doby okresný súd podľa sťažovateľa nekoná, „čo je potrebné považovať za nečinnosť a prietahy v konaní“. Svojím listom z 9. apríla 2003 adresovaným predsedovi okresného súdu sťažovateľ požiadal o odstránenie prietáhov v predmetnom konaní. Listom sp. zn. Spr 2231/03 okresný súd sťažovateľovi oznámil, že súdny spis v predmetnej veci sa nachádza od 28. januára 2003 na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“) kvôli rozhodovaniu o odvolaní žalovaného proti uzneseniu okresného súdu z 2. novembra 2002 o pripustení zámeny na strane žalovaného v prvom rade. O podanom odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k. 2 Co 45/03-93 zo 16. septembra 2003 tak, že napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu doručené 6. októbra 2003.

V prejednávanej veci nejde podľa sťažovateľa po skutkovej alebo právnej stránke o náročnú vec a na jej prerokovanie a právoplatné rozhodnutie nie je potrebný taký

neprimerane dlhý čas. Sťažovateľ označil tento spor z určitého hľadiska za špecifický, pretože sa týka vyriešenia dôvodnosti jeho odvolania z funkcie riaditeľa gymnázia, na ktorom v tejto funkcii pôsobil viac ako 10 rokov, a očakávaniu výsledku rozhodnutia tohto sporu vzhľadom na jeho medializáciu je venovaná pozornosť širokého okruhu verejnosti, predovšetkým však samotných žiakov a profesorského zboru gymnázia.

Podľa sťažovateľa je povinnosťou štátu, aby v rámci obsadenia sudcovských miest zabezpečil toľko miest, koľko si vyžaduje potreba prejednávanych vecí, pretože počet nevybavených vecí a ich nárast nie je dôvodom na to, aby bolo porušované základné právo účastníka konania. V súvislosti s touto skutočnosťou nemožno akceptovať a brať do úvahy skutočnosť, že sudkyňa, ktorej bola vec po nápade pridelená, je v súčasnej dobe ako stážistka na krajskom súde. Rozhodným obdobím na posúdenie namietaného porušenia základného práva je podľa sťažovateľa obdobie po 2. novembri 2002 do súčasnej doby, keď došlo *„k nesprávnemu procesnému postupu a rozhodnutiu“* okresného súdu *„a súdne konanie bez meritórneho rozhodnutia trvá skoro 2 roky“*.

Správanie účastníkov konania *„nezadáva“* podľa sťažovateľa takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd nálezom rozhodol:

„1. Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn.: 8 C 73/01 porušil základné právo RNDr. S. H., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. RNDr. S. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50.000,- Sk (slovom: päťdesiat tisíc korún slovenských), ktoré mu je Okresný súd v Prešove povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd v Prešove je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia RNDr. S. H. advokátovi JUDr. F. K., Advokátska kancelária, P., vo výške (...).“

V sťažnosti zdôvodnil požadované finančné zadost'učinenie vo výške 50 000 Sk tak, že *„takáto zdlhavosť konania v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym a teda ho ohrozuje vo svojej podstate“*.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k predmetu konania písomne vyjadrili obaja účastníci konania, okresný súd vyjadrením sp. zn. U 3013/03 z 9. decembra 2003 a sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu stanoviskom z 30. decembra 2003.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa uviedol stručný prehľad priebehu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 73/01, pričom konštatoval: *„Je pravdivé tvrdenie sťažovateľa, že konajúca sudkyňa odišla na stáž na Krajský súd Prešov, čo však v danom prípade nemalo vplyv na dĺžku konania. Jej stáž trvá od 1. 4. do 31. 12. 2003, teda ide o obdobie takmer zhodné s obdobím, počas ktorého sa spis nachádzal na odvolacom súde. Keďže spis bol dočasne pridelený inému sudcovi, tento referátom zo dňa 17. 10. 2003 dal pokyn na doručenie II.-stupňového rozhodnutia. Ďalší úkon vo veci nebol urobený, avšak neuplynulo časové obdobie, ktoré by bolo možné považovať za prieťah.“* Podľa predsedu okresného súdu: *„Vec č. k. 8 C 73/01 je vecou právne a fakticky zložitou. Spôsob, akým súd v konaní postupoval bol spôsobom zákonným. Dávam do pozornosti Ústavného súdu, že zámenu účastníkov, ktorú súd pripustil uznesením zo dňa 2. 11. 2002, navrhol sám sťažovateľ a konajúci sudca sa musel vypoariadať v každom prípade s týmto podaním. Okresný súd Prešov konal bez prieťahov a po podanom odvolaní a predložení spisu odvolaciemu súdu ani nemal možnosť pokračovať v konaní. Otázka okruhu účastníkov bola totižto otázkou, bez vyriešenia ktorej nebolo možné vytyčič' pojednávanie a vec meritórne rozhodnúť. (...)“*

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku z 30. decembra 2003 k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: *„(...) zotrvávam na mnou podanej sťažnosti a na jej dôvodoch, ktoré som uviedol v svojom písomnom podaní zo dňa 3. 11. 2003. Nemožno súhlasiť s vyjadrením Okresného súdu v Prešove v tom, že vec je po právnej stránke zložitá a náročná. Jedná sa o bežnú pracovno-právnu vec, ktorá podľa môjho názoru pri*

dôslednejšej príprave pojednávania mohla byť zo strany procesného súdu rozhodnutá prinajmenšom na 1. – 2. pojednávani. To, že procesný súd vo veci konal a opakovane vytýčil viacero pojednávani, ešte samo o sebe neznamená, že jeho postupom pri prejednávaní veci nedošlo k prieťahom v konaní. Totiž samotný počet pojednávani neznamená a nezakladá postup súdu vec prejednať rýchlo a bez prieťahov (...) Neobstojí ani ďalší argument zo strany súdu, že v dôsledku podaného odvolania sa vec nachádzala na odvolacom Krajskom súde v Prešove, pretože odvolanie proti uzneseniu procesného súdu sp. zn.: 8 C 73/01-75 zo dňa 2. 11. 2002 podal dokonca žalovaný a ja, sťažovateľ, ktorý som v spore aktívne legitimovaný, som vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu súhlasil s podaným odvolaním a poukázal na nesprávnosť postupu súdu z procesno-právneho hľadiska, ktorú som spatroval v tom, že v dôsledku prechodu práv a povinností z bývalých krajských úradov ku školám a zariadeniam na nový subjekt samosprávny kraj nedošlo k zámene účastníkov, ale k univerzálnej sukcesii, pričom postup súdu podľa § 92 ods. 2 O. s. p. nie je možný a neprichádza do úvahy. Aj tento postup súdu je potrebné považovať za prieťah v konaní. (...)“ V závere stanoviska upresnil právny zástupca sťažovateľa požadovanú výšku náhrady trov konania (konkrétne trov právneho zastúpenia sťažovateľa) pred ústavným súdom.

Obaja účastníci konania (sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podaní z 11. marca 2004 a okresný súd v podaní sp. zn. U 3013/03 zo 17. marca 2004) ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na konaní verejného ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti a súhlasia s upustením od neho. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov konania, ako aj s obsahom súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 73/01 dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne predložených vyjadrení účastníkov a obsahu dotknutého spisu.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav posudzovaného konania.

Okresnému súdu bola 22. februára 2001 doručená žaloba sťažovateľa z 21. februára 2001, ktorou sa proti Krajskému úradu Prešov, Nám. Mieru 3, Prešov (ďalej len „žalovaný v I. rade“) domáhal určenia neplatnosti odvolania jeho osoby z funkcie riaditeľa Gymnázia, Konštatínova 2, Prešov, ako aj plnenia mzdových nárokov.

Podaním z 22. februára 2001 sťažovateľ v zastúpení advokátom JUDr. F. K., Advokátska kancelária, P. požiadal okresný súd o oslobodenie od platenia súdneho poplatku (k žiadosti pripojil aj vyplnené a potvrdené tlačivo o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch...).

Pokynom z 18. júna 2001 nechala vo veci konajúca sudkyňa pripojiť spis okresného súdu sp. zn. 10 C 195/00.

Podaním z 31. augusta 2001 doručeným okresnému súdu 3. septembra 2001 navrhol sťažovateľ rozšírenie okruhu účastníkov konania na strane odporcu o Gymnázium, Konštantínova 2, Prešov (ďalej len „žalovaný v II. rade“).

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 73/01-8 z 24. januára 2002 pripustil, aby do konania na strane žalovaného pristúpil žalovaný v II. rade. Rozhodnutie bolo účastníkom konania doručené 5. februára 2002.

Vo veci konajúca sudkyňa pokynom z 27. januára 2002 vytýčila termín pojednávania na 14. marec 2002, nechala naň predvolať účastníkov konania a zároveň odporcom doručiť návrh v predmetnej veci spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrili.

Okresný súd pojednávanie určené na 14. marec 2002 odročil na 3. apríl 2002. Podaním z 2. apríla 2002 sa právny zástupca oboch žalovaných vyjadril k žalobe. Na pojednávaní konanom 3. apríla 2002 po vypočutí právnych zástupcov účastníkov konania okresný súd uznesením nariadil dokazovanie výsluchom účastníkov a oboznámením listinných dôkazov. Na pojednávaní k predmetu konania vypočul sťažovateľa a uznesením ho odročil na 28. máj 2002 s tým, že budú predvolaní ďalší svedkovia (ktorých vypočutie navrhol právny zástupca sťažovateľa) a právny zástupca žalovaných doloží do spisu v lehote 15 dní platové dekréty sťažovateľa. Tie boli predložené 15. apríla 2002.

Listom zo 7. mája 2002 (doručeným okresnému súdu 9. mája 2002) požiadal právny zástupca žalovaných o zmenu termínu pojednávania z dôvodu kolízie termínov úkonov právnej služby. Zároveň navrhol predvolať a vypočuť ako svedka RNDr. E. A., bytom P.

Pokynom z 15. mája 2002 vo veci konajúca sudkyňa zrušila vytýčený termín pojednávania a nechala účastníkov konania, ako aj ich právnych zástupcov a svedkov predvolať na nový termín pojednávania - na 26. september 2002.

Podaním z 11. septembra 2002 (doručeným okresnému súdu v ten istý deň) navrhol právny zástupca sťažovateľa, „*aby súd pribral namiesto predchodcu Krajský úrad Prešov do konania nový subjekt: Prešovský samosprávny kraj, ul. Nám. mieru č. 2, 080 01 Prešov*“.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 13. septembra 2002 nechal doručiť kópiu žaloby Prešovskému samosprávnemu kraju a predvolať ho na pojednávanie. Súdna zásielka bola doručená 17. septembra 2002.

Pojednávanie konané 26. septembra 2002 okresný súd po vypočutí právnych zástupcov účastníkov konania, ako aj svedkov odročil na 26. november 2002 s tým, že opätovne pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty bude predvolaný Prešovský

samosprávny kraj (ako žalovaný v I. rade), svedok JUDr. L. S. a Krajský úrad Prešov. Zároveň mala byť predvolaná svedkyňa p. H., ktorú navrhol vypočúť právny zástupca sťažovateľa, a súdna kancelária dostala pokyn pripojiť spis okresného súdu sp. zn. 17 C 249/00 (taktiež na návrh právneho zástupcu sťažovateľa).

Podaním z 27. septembra 2002 (doručeným okresnému súdu v ten istý deň) navrhol právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu vypočúť v predmetnej veci ako svedkov Ing. D. B., PhDr. D. H., Ing. B. H.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 73/01-75 z 2. novembra 2002 pripustil, aby do konania namiesto žalovaného v I. rade vstúpil Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, Prešov. Rozhodnutie bolo doručené 27. novembra 2002.

Pokynom z 18. novembra 2002 nechal vo veci konajúci sudca predvolať na pojednávanie JUDr. L. S., p. H., ako aj ďalšie svedkyne navrhnuté právnym zástupcom sťažovateľa v podaní z 27. septembra 2002. Listom z 20. novembra 2002 (doručeným okresnému súdu 21. novembra 2002) ospravedlnil svedok JUDr. L. S. svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu plnenia dôležitých pracovných povinností. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 25. novembra 2002 ospravedlnil právny zástupca žalovaných svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti.

Na pojednávaní konanom 26. novembra 2002 zobral právny zástupca sťažovateľa žalobu v časti týkajúcej sa žalovaného v II. rade späť. Okresný súd po vypočutí právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý uviedol, že trvá na vypočutí svedkýň Ing. D. B. a PhDr. D. H. (nedostavili sa na pojednávanie), pojednávanie odročil na 18. marec 2002.

Listom z 27. novembra 2002 vyzval okresný súd právneho zástupcu žalovaných, aby v lehote 15 dní oznámil, či súhlasí so späťvzatím návrhu voči žalovanému v II. rade.

Podaním z 11. decembra 2002 (doručeným okresnému súdu 12. decembra 2002) podal právny zástupca žalovaných odvolanie proti uzneseniu č. k. 8 C 73/01-75

z 2. novembra 2002, ktorým okresný súd pripustil, aby do konania vstúpil namiesto žalovaného v I. rade Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, Prešov.

Podaním z 13. januára 2003 (doručeným okresnému súdu 15. januára 2003) právny zástupca žalovaných oznámil okresnému súdu stanovisko žalovaného v II. rade k späťvzatiu návrhu.

Pokynom zo 17. januára 2003 nechala vo veci konajúca sudkyňa doručiť podané odvolanie právnenému zástupcovi sťažovateľa, vyhotoviť predkladáciu správu pre krajský súd s tým, že po 1. marci 2003 má súdna kancelária na krajskom súde zistiť stav konania kvôli prípadnému zrušeniu termínu pojednávania z 18. marca 2003. Krajskému súdu bol predmetný spisový materiál doručený 28. januára 2003.

Dňa 20. februára 2003 predložil okresný súd krajskému súdu vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa z 13. februára 2003 k odvolaniu právneho zástupcu žalovaných. Krajský súd posúdil toto podanie podľa jeho obsahu ako odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 73/01-75 z 2. novembra 2002.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 18. marca 2003 bolo 17. marca 2003 účastníkom konania, ako aj ich právnym zástupcom oznámené zrušenie termínu pojednávania (18. marec 2003), pretože spis v predmetnej veci sa stále nachádzal na krajskom súde.

Opatrením predsedu okresného súdu bola predmetná vec z dôvodu zmeny personálneho obsadenia súdu (zákonná sudkyňa v predmetnej veci JUDr. V. G. bola na stáži na krajskom súde od 1. apríla 2003 do 31. decembra 2003) pridelená na ďalšie konanie novému zákonnému sudcovi (JUDr. E. S.).

Krajský súd uznesením č. k. 2 Co 45/03-93 zo 16. septembra 2003 uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 73/01-75 z 2. novembra 2002 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo okresnému súdu doručené 29. septembra 2003.

Pokynom z 3. októbra 2003 nechala vo veci konajúca sudkyňa doručiť spomínané uznesenie krajského súdu právnym zástupcom účastníkov konania. Rozhodnutie bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 6. októbra 2003.

Podaním zo 6. októbra 2003 sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd.

III.

I. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...)“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. III. ÚS 28/03, III. ÚS 8/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, III. ÚS 67/04).

Ani nečinnosť súdu v trvaní štyroch mesiacov nemusí byť (s prihliadnutím na ostatné okolnosti konkrétneho prípadu) prejavom takej nečinnosti, ktorá odôvodňuje vyslovenie zbytočných prietáhov v konaní (II. ÚS 21/01, III. ÚS 30/03).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti

prípade podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. III. ÚS 9/04).

II. Vzhľadom na vyššie uvedenú judikatúru ústavný súd posudzoval existenciu namietaných zbytočných prietáhov v označenom konaní podľa troch základných kritérií: procesnej a faktickej zložitosti veci, správania sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu a postupu súdu.

1. Predmetom posudzovaného konania je sťažovateľova žaloba o určenie neplatnosti odvolania jeho osoby z funkcie riaditeľa žalovaného v II. rade a o náhradu mzdy. Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o osobitnej právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Označené konanie sa osobitne nelíši od obdobných pracovnoprávných sporov tohto druhu, aj keď na jeho dĺžku môže mať vplyv potreba vypočítania viacerých svedkov vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu. Jeho predmetom je však citlivá otázka ochrany práv a právom chránených záujmov zamestnanca v pracovnoprávnom vzťahu. Ústavný súd bral do úvahy závažnosť predmetu konania pre sťažovateľa s prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľ je aj naďalej zamestnancom žalovaného v II. rade vo funkcii učiteľa.

2. Správanie sťažovateľa a jeho právneho zástupcu neprispelo podľa názoru ústavného súdu k predlžovaniu celkovej doby prerokovania predmetnej veci takým spôsobom, aby mu bolo možné pričítať na ťarchu vznik a existenciu prietáhov v uvedenom konaní.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup okresného súdu.

Ten po podaní žaloby pojednával vo veci 3. apríla 2002, 26. septembra 2002 a 26. novembra 2002. Podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľa mohol byť daný spor „pri dôslednejšej príprave pojednávania“ rozhodnutý „prinajmenšom na 1. – 2.

pojednávani“. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu dospel k záveru, že postup okresného súdu v posudzovanom konaní nemožno, pokiaľ ide o prípravu pojednávani a zabezpečovanie dôkazných prostriedkov ani pokiaľ ide o dokazovanie vykonávané na samotných pojednávaniach, označiť za neúčelný a neefektívny alebo za smerujúci k zisťovaniu skutkových okolností nepodstatných pre rozhodnutie v merite veci. Podľa názoru ústavného súdu záujem na hospodárnosti a rýchlosti konania nemožno presadzovať na úkor zákonnosti a spravodlivosti rozhodnutia (III. ÚS 111/01). Postup okresného súdu zodpovedal v uvedenom ohľade skutkovým okolnostiam prípadu, ktoré v priebehu konania vychádzali najavo, na jednej strane a relatívne stručnému návrhu na začatie konania (vrátane uvedenia skutkových okolností a navrhovaných dôkazov), ako aj následným návrhom na doplnenie dokazovania vznášaným na jednotlivých pojednávaniach predovšetkým zo strany právneho zástupcu sťažovateľa, na strane druhej.

Postup okresného súdu v posudzovanom konaní nebol podľa názoru ústavného súdu celkom bez prietáhov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať najmä na obdobie nečinnosti okresného súdu v úvode konania od 3. septembra 2001, keď mu bol doručený návrh na pribratie žalovaného v II. rade do konania, do 24. januára 2002, keď o uvedenom návrhu rozhodol (cca štyri a pol mesiaca), a na neskoršie predĺženie celkovej doby konania v dôsledku podľa záverov odvolacieho súdu nesprávneho procesného postupu okresného súdu v súvislosti s pripustením zámeny na strane žalovaného v I. rade uznesením z 2. novembra 2002.

Obsah príslušného na vec sa vzťahujúceho spisu síce nepotvrďuje tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého bol okresný súd po 26. novembri 2002 v konaní nečinný, napriek tomu za predĺženie konania v dôsledku procesného pochybenia v súvislosti s uznesením z 2. novembra 2002 (ako konštatoval krajský súd) bez ohľadu na formuláciu procesného návrhu sťažovateľa z 11. septembra 2002 vzhľadom na zásadu *iura novit curia* nesie zodpovednosť okresný súd. Podľa názoru ústavného súdu však dobu predĺženia posudzovaného konania, za ktorú zodpovedá okresný súd, nemožno v žiadnom prípade stotožniť s obdobím od 28. januára 2003 do 29. septembra 2003, keď vo veci konal krajský súd. Ďalší postup okresného súdu v posudzovanom konaní po 2. novembri 2002

a následnom podaní odvolania právnym zástupcom žalovaného v I. rade 12. decembra 2002 až do predloženia veci krajskému súdu (28. januára 2003) nemožno považovať za neefektívny. Predmetom konania o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 2. novembra 2002 bolo iba posúdenie právnej otázky procesného charakteru. Samotnou primeranosťou dĺžky odvolacieho konania a postupom krajského súdu v ňom sa však ústavný súd nezaoberal, pretože sťažnosť sťažovateľa smerovala iba proti postupu okresného súdu v označenom konaní, pričom ústavný súd je návrhom na začatie konania pred ním viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Po zvážení uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že intenzita prietáhov spôsobených okresným súdom nečinnosťou v úvode posudzovaného konania a nesprávnym procesným postupom v súvislosti s jeho uznesením z 2. novembra 2002 nedosiahla s prihliadnutím na ostatné relevantné okolnosti prípadu úroveň odôvodňujúcu záver o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 30/03, III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

III. Sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal okrem vyslovenia porušenia práva na konanie bez zbytočných prietáhov aj rozhodnutie o priznaní 50 000 Sk z titulu primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj náhrady trov konania pred ústavným súdom.

V zmysle ustanovenia čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže tento v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Z uvedeného vyplýva, že výroky, ktorých sa sťažovateľ domáhal (t. j. výrok o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a výrok o priznaní náhrady trov konania pred ústavným súdom), sú viazané na vyhovenie sťažnosti vo veci samej, teda na výrok ústavného súdu o porušení základného práva, ktoré sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta, orgánom verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že označené základné právo porušené nebolo,

uvedenými návrhmi sa následne pri svojom rozhodovaní už nezaoberal (obdobne napr. III. ÚS 30/03).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2004